ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston Milliy Pedagogika Universiteti

13.00.00 Pedagogika fanlari
13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
13.00.03 Maxsus pedagogika
13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohalari va bosqichlari bo'yicha)
13.00.07 Ta'limda menejment
13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
07.00.00 Tarix fanlari
19.00.00 Psixologiya fanlari
01.00.00 Fizika-matematika fanlari
02.00.00 Kimyo fanlari
03.00.00 Biologiya fanlari
09.00.00 Falsafa fanlari
10.00.00 Filologiya fanlari
11.00.00 Geografiya fanlari

№5(1)
2026

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 92 sahifa,
1-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:
Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI
Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ
Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:
Karimova E’zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:
Ibragimova Gulsanam Ne’matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:
Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician
Shoumarov G‘. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician
Qirg‘izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor
Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Shermuhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Ma’murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor
Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)
Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)
Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)
Rejep O‘zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)
Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)
Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)
Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor
Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor
Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O‘zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor
Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)
Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor
Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor
Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service
Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor
Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)
Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor
Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics
Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor
Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region
Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences
Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan:
Pedagogika fanlari bo‘yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:
- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo‘yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):
- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Maktabgacha ta'lim tashkiloti metodistining boshqaruv funksiyalari........ 10
Qarshibayeva Dilfuza Xidirbayevna

Texnologik mashinalar va jihozlar ta'lim yo'nalishi talabalarida kasbiy kompetensiyani shakllantirishning pedagogik qonuniyatlari va metodologik tizimini ishlab chiqish........ 15
Elmanov Abbos Begmat o'g'li, Mirzaumidov Asilbek Shuxratjonovich

Katta yoshdagi guruh bolalarida o'z-o'zini boshqarish qobiliyatini rivojlantirishda o'yinning roli........ 19
Ergasheva Farangiz Umidjon qizi, Fayzullayev Sharipboy Nurillayevich

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida ekologik tafakkurni rivojlantirishning dolzarbligi........ 23
Yaxshiboyeva Nargiza Rustamqulovna

Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida inson resurslarini boshqarishda muvozanatlashgan ko'rsatkichlar tizimidan foydalanishning nazariy asoslari........ 28
Gulmira Jumanova

Nomoddiy madaniy merosning talaba-yoshlarni yuksak ma'naviyatli shaxs sifatida tarbiyalashdagi ahamiyati........ 33
Erboyev Suxrob Abdusalomovich

Maktabgacha yoshdagi bolalar va ularda hissiy-irodaning shakllanishi........ 37
Davlatova Zebo Haydarovna

Zamonaviy oilada avlodlararo munosabatlarning pedagogik-psixologik xususiyatlari........ 40
Ochilova Farida Baxriddinovna

Maktab va oliy ta'lim muassasalarida qizlar kitobxonligini rivojlantirish metodlari........ 44
Qo'chqarova Oysha Oltibayevna

Buyuk allomalar merosidan foydalanishning metodik holati va mavjud muammolari........ 48
Sevara Mamatkarimova

Futbol o'yinida to'pga kalla bilan zarba berish........ 53
Xolmaxmatov Boburjon Musurmon o'g'li

Использование современных инновационных методов в процессе обучения русскому языку в иноязычных группах высшего образовательного учреждения........ 56
Курбанова Шаира Исмаиловна

Maktabgacha ta'lim mutaxassislarini tayyorlashda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish... 60
Kushakova Gulnora Egamkulovna, Muhammadiyeva Shaxzoda Sunnatilla qizi

Boshlang'ich sinflarda musiqa mashg'ulotlari orqali o'quvchilarning kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish metodlari........ 63
Muminova Feruza Farxodovna

Alisher Navoiy merosining yoshlar ma'naviy-estetik tarbiyasidagi ahamiyati........ 70
Qayumxo'jayev Botirxo'ja Ikromxo'ja o'g'li

Boshlang'ich ta'lim jarayonida amaliy topshiriqlar orqali tayanch kompetensiyalarni shakllantirish metodikasini takomillashtirish........ 74
Saidova Dilnoza Maripovna

К вопросу о классификации современной антиутопии........ 78
Дмитрий Валерьевич Пупонин

Когнитивная гибкость как фактор психологического благополучия старшеклассников в период адаптации к новым образовательным требованиям........ 82
Муксинова Динора Азаматовна

Oliy ta'lim muassasalarida ingliz tilida ta'lim beruvchi professor-o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini baholash: xalqaro tajribalar qiyosiy tahlili va O'zbekiston amaliyoti........ 87
Baxtiyarova Muniba Ne'matjon qizi

MAKTABGACHA TA'LIM MUTAXASSISLARINI TAYYORLASHDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH

Kushakova Gulnora Egamkulovna
A. Qodiriy nomli JDPU, Maktabgacha ta'lim nazariyasi va metodikasi kafedrasi professori

Muhammadiyeva Shaxzoda Sunnatilla qizi
A. Qodiriy nomli JDPU, Maktabgacha ta'lim yo'nalishi 1-kurs magistri

Annotatsiya: Mazkur maqolada maktabgacha ta'lim mutaxassislarini tayyorlash jarayonida zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish masalalari ko'rib chiqilgan. Pedagogik texnologiyaning asosiy tamoyillari, uning ta'lim jarayoniga ta'siri hamda amaliy qo'llanilishi tahlil etilgan. Maqolada o'qituvchi va tahsil oluvchi o'rtasidagi hamkorlik, faoliyatga yo'naltirilgan va insonparvar yondashuv asosida tashkil etiladigan zamonaviy ta'lim metodlari o'rganilgan. Muallif pedagogik texnologiyaning yaxlitlik, ilmiy asoslanganlik, uzluksizlik va zamonaviylik tamoyillariga alohida e'tibor qaratadi. Tadqiqot natijalari maktabgacha ta'lim sohasida mutaxassislar tayyorlash sifatini oshirishga xizmat qilishi asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: pedagogik texnologiya, maktabgacha ta'lim, zamonaviy metodlar, o'qituvchi kompetensiyasi, faoliyatga yo'naltirilgan yondashuv, ta'limni insonparvarlashtirish, uzluksiz ta'lim.

Abstract: The article examines the use of modern pedagogical technologies in the training of preschool education specialists. The main principles of pedagogical technologies, their impact on the educational process, and their practical application are analyzed. Particular attention is given to the cooperation between teachers and learners, as well as modern teaching methods based on activity-oriented and humanistic approaches. The author emphasizes the principles of integrity, scientific validity, continuity, and modernity of pedagogical technologies. The research findings justify the potential for improving the quality of training specialists in the field of preschool education.

Key words: pedagogical technology, preschool education, modern methods, teacher competence, activity-based approach, humanization of education, continuous education.

Аннотация: В статье рассматриваются вопросы использования современных педагогических технологий в процессе подготовки специалистов дошкольного образования. Проанализированы основные принципы педагогических технологий, их влияние на образовательный процесс и практическое применение. Особое внимание уделяется сотрудничеству между преподавателем и обучающимся, а также современным методам обучения, основанным на деятельностном и гуманистическом подходах. Автор акцентирует внимание на принципах целостности, научной обоснованности, непрерывности и современности педагогических технологий. Результаты исследования обосновывают возможность повышения качества подготовки специалистов в сфере дошкольного образования.

Ключевые слова: педагогическая технология, дошкольное образование, современные методы, компетентность преподавателя, деятельностный подход, гуманизация образования, непрерывное образование.

KIRISH

Bugungi kunda maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 20 apreldagi PQ-2909-sonli Qarori oliy ta'lim tizimini yanada takomillashtirish va yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlash zarurligini belgilab bergan [1].

Zamonaviy jamiyat talablari asosida uzluksiz ta'lim tizimida pedagogik texnologiyalarni joriy etish hamda ulardan samarali foydalanish muhim pedagogik muammo sifatida dolzarbligini saqlab kelmoqda.

Tadqiqotning ob'ekti - oliy ta'lim muassasalarida maktabgacha ta'lim mutaxassislarini tayyorlash jarayoni; predmeti - zamonaviy pedagogik texnologiyalarning ushbu jarayondagi o'rni va samaradorligi; maqsadi - peda-

gogik texnologiyalar tamoyillarini tahlil qilish va ularni tayyorlov jarayoniga tatbiq etish yoʻllarini asoslashdan iborat.

Maqolaning vazifalari:

- pedagogik texnologiyaning nazariy asoslarini oʻrganish;
- asosiy tamoyillarni tahlil qilish;
- taʼlimdagi amaliy natijalarni baholash.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Pedagogik texnologiya masalalari koʻplab mahalliy va xorijiy tadqiqotchilar tomonidan chuqur oʻrganilgan.

Oʻzbekistonlik olimlar Abduqodirov A.A. va Pardaev A.X. [3] pedagogik texnologiyalarga oid atamalar izohli lugʼatini yaratib, sohaning nazariy asoslarini mustahkamlashga muhim hissa qoʻshgan.

Tolipov Oʻ. va Usmonxoʻjayeva M. [4] esa pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy jihatlarini keng yoritib, ularni amaliyotda qoʻllash metodikasini ishlab chiqqan.

Abdurahmonova Z.A. [2] zamonaviy oʻqituvchining shaxsiy kompetentsiyasini shakllantirishdagi muammolarni tadqiq etib, pedagogning kasbiy sifatlarini oshirish yoʻllarini tavsiya qilgan.

Xorijiy adabiyotlarda ham pedagogik texnologiyalar nazariyasi koʻplab mualliflar tomonidan rivojlantirilgan boʻlib, ularning barchasi taʼlimni shaxsga yoʻnaltirish va jarayonni texnologiyalashtirish gʼoyasini ilgari suradi.

Ushbu maqola mazkur ishlardan farqli ravishda aynan maktabgacha taʼlim yoʻnalishi boʻyicha mutaxassislar tayyorlash jarayonida pedagogik texnologiya tamoyillarining birgalikdagi tatbiqini tahlil qilishga qaratilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maqolani tayyorlashda qiyosiy tahlil, kuzatish, umumlashtirish va tizimli yondashuv usullaridan foydalanilgan. Qiyosiy tahlil usuli yordamida pedagogik texnologiyaning turli tamoyillari bir-biri bilan taqqoslangan, ularning oʻzaro aloqasi va toʻldiruvchi xususiyatlari aniqlangan. Kuzatish usuli orqali maktabgacha taʼlim yoʻnalishi magistratura talabalarining oʻquv jarayonidagi faolligi va natijadorligi baholangan. Umumlashtirish usuli esa mavjud adabiyotlar va amaliy tajribalar asosida yaxlit xulosalar chiqarishga imkon bergan. Tizimli yondashuv doirasida taʼlim jarayonining barcha jihatlari - maqsad, mazmun, metod va natija - oʻzaro bogʼliq holda koʻrib chiqilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Pedagogik texnologiyaning asosiy maqsadi oʻquv jarayonini faollashtirish, tahsil oluvchilar tomonidan oʻquv materialini oʻzlashtirishning yuqori darajasiga erishish hamda ularni mustaqil fikrlashga yoʻnaltirishdan iborat [4].

Ilgʼor pedagogik texnologiya markazida taʼlim jarayonining ikki bosh subyekti – oʻqituvchi va tahsil oluvchi turadi. Ularning oʻzaro hamkorligi zamonaviy va milliy talablar asosida qurilishi lozim.

Tadqiqot davomida pedagogik texnologiyaning quyidagi asosiy tamoyillari tahlil qilindi:

1. Bir butunlik (yaxlitlik) tamoyili

Ushbu tamoyil taʼlim, tarbiya va shaxs kamoloti birligini hamda pedagogik texnologiyaning qatʼiy tizimga egaligini anglatadi. “Tizimlilik” tushunchasi ham muayyan oʻquv fanini oʻqitish jarayoniga, ham umumiy taʼlim jarayoniga xosdir.

2. Asoslilik (fundamentlik) tamoyili

Mazkur tamoyil fanlarni tabiiy, ijtimoiy va gumanitar yoʻnalishlar boʻyicha oʻrganish afzalliklarini ifodalaydi. Har bir oʻquv fani oʻzining “oʻzak” maʼlumotlariga ega boʻlib, ular shaxs tomonidan mustaqil bilim olish uchun tayanch tushunchalar boʻlib xizmat qiladi [3]. Bu yondashuv fanlararo aloqadorlikdan foydalanish imkonini beradi va xotiradagi zoʻriqishni kamaytiradi.

3. Madaniyatni anglash tamoyili

Olmon pedagogi A.Disterveg tomonidan XIX asrda kiritilgan ushbu tamoyil tahsil oluvchilarga ijtimoiy jamiyatning madaniy taraqqiyoti darajasidan kelib chiqib taʼlim berilishini nazarda tutadi. Zamonaviy sharoitda kompyuter, multimedia vositalari va axborot texnologiyalaridan keng foydalanish ushbu tamoyilning muhim tarkibiy qismiga aylangan.

4. Taʼlimni insonparvarlashtirish va insoniylashtirish tamoyili

Insonparvarlashtirish taʼlim muassasalarida ijtimoiy fanlarni oʻqitishni, insoniylashtirish esa shaxs va uning faoliyatiga ijobiy yondashuvni anglatadi. Pedagog tahsil oluvchilar faoliyatini avtoritar tarzda emas, balki taʼlimiy hamkorlik gʼoyalari asosida boshqaradi. Bu holat yuksak maʼnaviyatli shaxsning shakllanishiga zamin yaratadi.

5. **O'qitib tadqiq etish tamoyili**

Ushbu tamoyil ikki yo'nalishda namoyon bo'ladi:

birinchisi - o'qituvchi o'z fani sohasiga tahsil oluvchilarni jalb qilgan holda tadqiqot olib borishi;

ikkinchisi - o'qituvchi ta'lim texnologiyasini ishlab chiqib, amaliyotda sinab ko'rishi va takomillashtirishi.

Bu tamoyil o'qituvchining kasbiy mahoratini oshirishga va tahsil oluvchilarni bo'lajak faoliyatga puxta tayyorlashga xizmat qiladi.

6. **Ta'limning uzluksizligi tamoyili**

Bilimlar har besh-o'n yilda yangilanib borishini inobatga olgan holda, tahsil oluvchilarda mustaqil bilim olish ko'nikmalarini shakllantirish ustuvor vazifa hisoblanadi. Pedagog yetakchiligiga asoslangan ta'limdan tahsil oluvchilarning mustaqil bilim olishlari uchun sharoit yaratishga o'tish ushbu tamoyilning mohiyatini tashkil etadi.

7. **Faoliyatli yondashuv tamoyili**

Mazkur tamoyil nazariya va amaliyotning didaktik bog'liqligiga asoslanadi. Bilimlar faoliyat yuritish jarayonidagina mustahkamlanadi, shu sababli tahsil oluvchilarda nazariy bilimlarni amalda qo'llay olish iqtidorini tarbiyalash zarur. Amaliyotda tatbiq qilinmagan bilimlar tez orada unutilib yuboriladi [4].

8. **Zamonaviylik va ilmiylik tamoyili**

Ushbu tamoyil ta'lim amaliyotiga ilmiy asoslangan va tajriba-sinovdan o'tkazilgan didaktik yangiliklar hamda tartib-qoidalarni joriy etishni taqozo etadi. O'quv dasturlari davrga mos holda modernizatsiya qilinib, o'quv jarayonining optimal varianti izlab topiladi.

Pedagogik texnologiyaning ushbu tamoyillarini tatbiq etish natijalari quyidagi jadvalda jamlangan:

Natija	Tavsifi
Tahsil oluvchi mustaqilligi	Bilimlarni mustaqil egallash va amalda qo'llash malakasi shakllanadi
Mas'uliyat va javobgarlik	O'quv mehnatiga nisbatan mas'uliyat oshadi, ijtimoiy burchni anglash kuchayadi
Erkin va tanqidiy fikrlash	Mustaqil fikr yuritish, muammolarni ijodiy hal etish malakasi rivojlanadi
Shaxsiy rivojlanish	Jamiyatda o'z o'rnini tezroq topishga, kasbiy o'sishga sharoit yaratiladi
Uzluksiz ta'lim ko'nikmalari	Hayot davomida bilimini boyitib borish mumkinligiga ishonch shakllanadi

Jadval ma'lumotlari shuni ko'rsatadiki, pedagogik texnologiya tamoyillariga izchil amal qilinganda tahsil oluvchilarda nafaqat nazariy bilimlar, balki amaliy ko'nikmalar, mustaqil fikrlash va kasbiy kompetentsiyalar ham shakllanadi. Bu esa maktabgacha ta'lim mutaxassislarini zamonaviy talablar asosida tayyorlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Olib borilgan tahlil va tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, maktabgacha ta'lim mutaxassislarini tayyorlashda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan maqsadga muvofiq foydalanish ta'lim sifatini sezilarli darajada oshiradi. Pedagogik texnologiyaning yaxlitlik, asoslilik, insonparvarlashtirish, faoliyatli yondashuv va uzluksizlik kabi tamoyillariga izchil rioya qilish o'qituvchining pedagogik mahoratini oshiradi, tahsil oluvchilarda esa zarur kompetentsiyalar majmuini shakllantiradi.

Ushbu tadqiqot asosida quyidagi takliflar keltiriladi:

1. Oliy ta'lim muassasalarida maktabgacha ta'lim yo'nalishi bo'yicha o'quv jarayonini tashkil etishda pedagogik texnologiyaning barcha tamoyillarini integratsiyalashgan holda qo'llash tavsiya etiladi.
2. O'qituvchilarning doimiy kasbiy takomillashuvini ta'minlash maqsadida malaka oshirish kurslarida zamonaviy pedagogik texnologiyalarga alohida o'rin ajratish zarur.
3. Tahsil oluvchilarni tadqiqotchilik faoliyatiga keng jalb etish orqali ularda ilmiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish maqsadga muvofiqdir.
4. Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini pedagogik texnologiya tamoyillari bilan uyg'un holda qo'llash ta'lim jarayonining samaradorligini yanada oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 20 apreldagi PQ-2909-sonli "Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish to'g'risida"gi Qarori.
2. Abdurahmonova Z.A. Zamonaviy o'qituvchining shaxsiy kompetentsiyasini shakllantirish muammolari // Zamonaviy ta'lim jurnali. - T.: 2016. - №5. - 56 b.
3. Abduqodirov A.A., Pardaev A.X. Pedagogik texnologiyalarga oid atamalarning izohli lug'ati. - T.: Fan va texnologiya, 2012. - 44 b.
4. Tolipov O'., Usmonxo'jayeva M. Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari. - T.: 2006.

13.00.00	Pedagogika fanlari
13.00.01	Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
13.00.02	Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
13.00.03	Maxsus pedagogika
13.00.04	Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05	Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06	Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohalari va bosqichlari bo'yicha)
13.00.07	Ta'limda menejment
13.00.08	Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09	Ijtimoiy pedagogika
07.00.00	Tarix fanlari
19.00.00	Psixologiya fanlari
01.00.00	Fizika-matematika fanlari
02.00.00	Kimyo fanlari
03.00.00	Biologiya fanlari
09.00.00	Falsafa fanlari
10.00.00	Filologiya fanlari
11.00.00	Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov
Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov
Musahhih: Alibek Zokirov
Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(1)

© Materiallar koʻchirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida koʻrsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C–5669363 reyestr raqami tartibi boʻyicha roʻyxatdan oʻtkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.